

23.3.2016

PAMin tavoitteet alkoholipolitiikassa

Tavoitteenamme on tasapainoinen tila jäsentemme terveyden ja turvallisuuden sekä elinkeinopoliittisen kokonaisuuden välillä. Alkoholipolitiikalla on iso elinkeinopoliittinen merkitys lähes kaikille PAMin edustamille aloille. PAMin jäsenet tarjoilevat juomia ravintoloissa ja myyvät niitä vähittäiskaupoissa ja Alkoissa.

Alkoholin aiheuttamat haitat on yhteiskunnassamme hyvin tunnistettu ja niiden kustannukset ovat valtavat. Näin ollen tavoite kokonaiskulutuksen laskusta on edelleen ajankohtainen. Kansanterveyttä edistävä hyvä alkoholipolitiikka on sopusoinnussa kestävän, talouskasvua luovan elinkeinopoliitiikan kanssa ja nähdäksemme tasapaino on mahdollista löytää maltillisilla uudistuksilla.

Vähittäismyynti, päivittäistavarakauppa ja Alko

4,7 tilavuusprosenttia sisältävien juomien osuus kaikesta päivittäistavaramyynnistä on PTY:n selvitysten mukaan ollut vuonna 2013 7,8 % ja pienissä myymälöissä osuus on suurempi, jopa kaksinkertainen. Mietojen juomien myynnillä on merkittävä asema kaupan kannattavuuden näkökulmasta. Kauppojen aukiolojen vapautuessa on syytä huomioida, että samalla myös alkoholin myyntiajat laajenivat lauantain ja sunnuntain pidempien aukiolojen sekä juhlapyhien kohdalla.

Vähittäismyyntiajan päättymiseen (klo 21.00) ei mielestämme tule puuttua. Tämä olisi omiaan erityisesti viikonloppuisin vaikeuttamaan ravintola-alan kannattavuutta ja heikentämään työllisyyttä. Jos myyntiaikaa pidennetään illasta, siirtyy kulutus mitä todennäköisimmin yhä enenevässä määrin koteihin tai muihin vastaaviin olosuhteisiin. Ravintoloissa alkoholia nautitaan valvotuissa olosuhteissa. Lisäksi pidempi iltamynti heikentäisi todennäköisesti työntekijöiden työturvallisuutta. On huomioitava, että myös suuremmissa vähittäiskaupan yksiköissä työskennellään iltaisin suppeammalla henkilöstömäärällä kuin päivisin, jopa yksintyöskentelyä muistuttavissa olosuhteissa.

- Päivittäinen myyntiaika voisi jatkossa olla kaikkien alkoholia myyvien tahojen kohdalla klo 09.00-21.00.
- Aiemmin, vahvasti sosiaalisin perustein tehty päätös rajoittaa aamumyynti alkamaan klo 09.00, voidaan *tarvittaessa* poistaa. Ilta-aikaa ei tule missään tapauksessa pidentää.
- Kansallisina ja kirkollisina juhlapyhinä vähittäismyyntiä voidaan rajoittaa.
- Sallitaan alle 5,5 tilavuusprosenttia sisältävien ja käymisteitse valmistettujen juomien myynti vähittäiskaupassa, ellei se vaaranna Alkon monopoliasemaa.
- Juomat, joiden alkoholin tilavuusprosentti on yli 5,6 ja, jotka on valmistettu ei-käymisteitse, ovat edelleen saatavilla ainoastaan Alkon valikoimissa. Tämä koskee long drink -juomia ja limuviinoja.

23.3.2016

- Alkon monopoli on säilytettävä ja myyntiartikkelien rajausta on tehtävä tämä näkökulma huomioiden.
- Alkon aukioloa voidaan laajentaa arkisin klo 21 saakka, jos sen avulla saadaan yhdenmukaistettua alkoholin vähittäismyyntiajaksi kaikkialla klo 9-21 välinen aika.
- Sunnuntait ja juhlapyhät Alko voi jatkossakin olla kiinni.

Anniskelu

Humalajuomiseen liittyviä järjestyshäiriöitä tulee kokonaisuudessaan pyrkiä minimoimaan. Palvelualojen ammattiliiton mielestä ei kuitenkaan ole perusteita sille, että ravintoloiden anniskeluaikoja yleisesti supistettaisiin. Ravintoloissa anniskellun alkoholin määrä alkoholin kokonaiskulutuksesta on enää noin 10 %, joten alkoholin saatavuuden rajoittaminen ravintolatoimintaa supistamalla ei ole tehokas keino vähentää alkoholista aiheutuvia haittoja. Alkoholihaittojen torjumiseksi tehtävät toimenpiteet tulee kohdistaa sinne, missä haitat syntyvät, ei sinne, missä alkoholia nautitaan valvotusti ja missä se luo työpaikkoja ja verotuloja. Lisäksi on syytä huomioida, ettei järjestyshäiriöitä tai rikoksia tapahdu erityisen paljon juuri neljän aikaan aamuyöllä, vaan ne jakautuvat tasaisesti aamuyön tunneille.

- Anniskeluaikoja ei pidä nykyisestä supistaa.
- Uudessa lainsäädännössä on tavoiteltava sitä, että isompi osa kulutetusta alkoholista nautitaan valvotuissa olosuhteissa ravintoloissa valvomattomien olosuhteiden sijaan.
- Jatkoaikaluista voidaan luopua, mutta samalla on varmistettava, miten työturvallisuutta, ympäristöhaittoja, liika-anniskelua ja muita häiriöitä ehkäistään.
- Yrityksen omaa järjestyksenpitoa on edistettävä.
- Oman järjestyksenvalvonnan ennaltaehkäisevä tavoite ei toteudu, mikäli valvonnasta vastaa kiertävä järjestyksenvalvonta (vrt. laki yksityisistä turvapalveluista). Kiertävä tiimi kutsutaan paikalle vasta, kun häiriöitä jo on, kun tavoitteen pitäisi olla se, ettei häiriöitä edes synny.
- Lainsäädännössä on kiinnitettävä erityisesti huomiota siihen, että järjestyksenpito on nimenomaan ravintolassa näkyvää valvontaa.
- Vastaavan hoitajan tulee jatkossakin olla läsnä anniskeluravintolassa huolehtimassa anniskelun valvonnasta aina silloin, kun siellä on anniskeluoikeudet. Emme kannata, että vastaavan hoitajan läsnäolovaatimuksesta luovuttaisiin ja, että se korvattaisiin anniskelupassivaatimuksella.

Harmaa talous ja matkustajatuonti

Viron matkustajatuonnin osalta on tapahtunut kehitystä positiivisempaan suuntaan, sillä tuodun alkoholin kokonaismäärä on viimevuotista hieman hillitympi. Tämä näyttäisi johtuvan siitä, että erittäin suuria erä

23.3.2016

(yli 500 litraa henkeä kohden) tuovien matkustajien määrä on pudonnut kolmasosaan vuoden 2014 tasosta. Vaikuttaa siltä, että ammattimainen ja laitton maahantuonti on vähentynyt, kuten on haluttukin. Tämä selviää Tutkimus- ja Analysointikeskus TAK Oy:n suomalaisille risteilymatkustajille vuonna 2015 tekemästä kyselytutkimuksesta. Selvityksen mukaan suomalaiset toivat vuonna 2015 Virosta 56 miljoonaa litraa erilaisia alkoholijuomia, mikä absoluuttiseksi alkoholiksi muutettuna merkitsee noin viittä miljoonaa alkoholilitraa.

- Valmistelussa olevaa harmaan talouden torjuntastrategiaa on täydennettävä toimenpideohjelmalla, johon kirjataan reaaliaikainen alkoholivarastokirjanpito pakolliseksi. Tämä käytännössä edellyttää tyyppihyväksytyjä on-line-kassarekisterijärjestelmiä, jolloin viranomaisvalvonta on tehokasta ja ylipäättänsä mahdollista. Aiemmat selvitykset, jotka liittyivät harmaan talouden torjuntamenetelmiin rakennus- ja matkailu- ja ravintola-alalla (ns. Luoman työryhmä) on syytä huomioida myös valmistelussa.
- Alkoholiosojen salliminen vain yrityksen lupanumerolla luvan saaneista tukkuliikkeistä parantaa laillisen alkoholin anniskelun valvontaa. Pitäisimme kuitenkin käytännön kannalta järkevänä, että myös Alkolle myönnettäisiin vastaava myyntilupa, jolloin alkoholivarastoa on mahdollista täydentää myös Alkon vähittäismyymälöistä.
- Valvovien viranomaisten toimivaltuuksia on laajennettava siten, että heillä on oikeus tarkastaa toiminta myös paikoissa, joissa epäillään anniskelutoimintaa, mutta ei ole myönnettyjä tai voimassaolevia anniskelulupia.
- Catering-toiminnan osalta lupamenettelyn kevennys voi tietyiltä osin toimia. Kevennetty menettely esimerkiksi luvan voimassaolon rajauksen muodossa on hyväksyttävissä, mutta vaatii toimiakseen sen, että uuden lain myötä valvovilla viranomaisilla on edellä esitetyt nykyisestä laajennetut valtuudet.
- Tulliviranomaisten resurssit on pidettävä vähintään nykyisellä tasolla.

Lisätiedot

Puheenjohtaja Ann Selin, puh. 050 075 0405

Yhteiskuntasuhteinen päällikkö Hanna Kuntsi, puh. 050 310 0676

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Miia Järvi, puh. 044 344 1585